

ĐẤU TRANH NGĂN CHẶN NHỮNG BIỂU HIỆN MỚI CỦA TƯ TƯỞNG DÂN TÚY TRONG ĐỜI SỐNG VIỆT NAM HIỆN NAY

TS NGUYỄN KIM TÔN
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

♦ **Tóm tắt:** Đấu tranh chống tư tưởng dân túy nhằm xác lập một nền tảng tư tưởng đúng đắn, khoa học là nhiệm vụ quan trọng trong tiến trình cách mạng xã hội chủ nghĩa. Ở Việt Nam hiện nay, nhiều biểu hiện mới của tư tưởng dân túy đã xuất hiện và ảnh hưởng không nhỏ tới sự phát triển lành mạnh của xã hội. Nhận diện và đấu tranh chống những biểu hiện tiêu cực này là nhiệm vụ cấp bách hiện nay.

♦ **Từ khóa:** Dân túy; Tư tưởng dân túy; Biểu hiện mới của dân túy; Đấu tranh, phản bác tư tưởng dân túy.

Ngày nhận: 24-06-2024

Ngày thẩm định: 15-08-2024

Ngày duyệt đăng: 15-04-2025

Tư tưởng dân túy đã xuất hiện và tồn tại trong lịch sử nhân loại qua nhiều thế kỷ. Tư tưởng này đề cao vai trò của một bộ phận người dân một cách thái quá, không phù hợp hoặc là cách thức, thủ đoạn chính trị nhằm lấy lòng bộ phận người dân bằng những biện pháp không phù hợp với sự phát triển. Tại Việt Nam hiện nay, tư tưởng dân túy chưa phát triển thành các trào lưu tư tưởng chính trị, tuy nhiên những biểu hiện của nó rất đa dạng, tồn tại rộng khắp trong xã hội Việt Nam và dẫn tới ảnh hưởng tiêu cực tới sự phát triển chung của đất nước. Trong điều kiện mới hiện nay, ngoài các hình thức, tư tưởng dân túy kiểu cũ, thì ở Việt Nam đang xuất hiện những kiểu, hình thức dân túy mới cần đấu tranh, ngăn chặn để bảo đảm sự phát triển bền vững.

1. Nhận diện những biểu hiện mới của tư tưởng dân túy trong đời sống Việt Nam hiện nay

Quần chúng nhân dân luôn là lực lượng đông đảo với sự đa dạng về nhận thức, nhu cầu và điều kiện phát triển. Với bộ phận đa số quần chúng có nhận thức đúng đắn, có nhu cầu và điều kiện phát triển phù hợp với sự phát triển chung của đất nước thì cần phải được nhân rộng và phát huy. Ngược lại, với bộ phận nhỏ có những nhận thức không đúng, có nhu cầu và điều kiện phát triển không phù hợp thì cần giáo dục, nâng cao nhận thức, định hướng nhu cầu và thay đổi điều kiện cho phù hợp với sự phát triển chung. Chính vì vậy, việc không vì lợi ích chung mà sẵn sàng thu hút một bộ phận nhân dân bằng cách chiều lòng, đáp ứng nhu cầu, lợi ích trước mắt, không phù hợp của họ là những biểu hiện của tư tưởng dân túy. Tại Việt Nam hiện nay, tư tưởng dân túy đang tồn tại dưới nhiều hình thức, trong đó có những biểu hiện mới sau:

Một là, trong tuyên truyền, một số cơ quan truyền thông tìm cách lấy lòng khán giả và

người dân bằng những giọt nước mắt “đau thương” nhưng lại thiếu tính định hướng chuẩn mực.

Việt Nam đang trong quá trình phát triển, những khó khăn, thách thức mà nhân dân ta phải đối mặt là rất lớn. Những khó khăn, thử thách này không chỉ tác động riêng cho một số người mà cho mọi cá nhân, tổ chức. Mỗi cá nhân, tổ chức có những điều kiện, hoàn cảnh khác nhau, mục tiêu phấn đấu khác nhau sẽ phải đối mặt với những khó khăn, thử thách khác nhau. Có những khó khăn do điều kiện xuất phát thấp, do thiên tai, dịch bệnh; có những khó khăn do điều kiện làm việc không thuận lợi, do những sai lầm chủ quan và có cả những khó khăn do xác định các mục tiêu phấn đấu quá mức, lớn hơn bình thường. Giáo dục, nâng cao ý chí và nỗ lực của người dân để vượt qua khó khăn, thử thách là điều tất yếu. Tuy nhiên, trong công tác tuyên truyền, đôi khi, một số cơ quan truyền thông đã quá tập trung vào những khó khăn của một vài cá nhân nào đó với lời lẽ rất bi đát, đau thương nhằm thu hút lòng thương của độc giả. Kiểu tuyên truyền này tuy không sai, nhưng nếu quá lạm dụng sẽ dẫn đến những hệ lụy như xuất hiện tư tưởng nhụt chí, thiếu lạc quan, thậm chí là dựa dẫm; thậm chí, nó có thể tạo ra hình ảnh không tốt về xã hội. Nếu những tin chết chóc, bệnh tật, ốm đau, nghèo đói cứ tràn ngập các mặt báo và người dân ngày nào cũng đọc được những tin này thì họ có thể dẫn đến những tâm lý bi quan, tiêu cực. Do vậy, việc đưa tin nhằm thu hút sự quan tâm của độc giả cũng phải có định hướng. Không phải lúc nào cũng tìm cách thu hút một bộ phận độc giả bằng những chiêu trò “nhân đạo”, “tử bi” với những nội dung “đầy nước mắt”. Trái lại, cần phải có nhiều hơn những nội dung nhằm khích lệ những nỗ lực phấn đấu của người dân. Thực tế cho thấy, nhiều gia đình gặp phải muôn vàn khó khăn với những hoàn cảnh éo le, bi đát do những điều kiện khách quan không tránh khỏi những họ đã biết chấp nhận, không kêu ca, quy lụy mà

vẫn nỗ lực vươn lên. Điều này cần phải được tuyên truyền, nhân rộng.

Bài học trong công tác tuyên truyền của Đảng thời kỳ giải phóng dân tộc là ví dụ điển hình cần phải được tiếp tục nhận rộng trong giai đoạn hiện nay. Trong kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, những hy sinh, mất mát, những khó khăn, gian khổ mà nhân dân ta phải đối mặt là rất lớn. Nhưng trong những thời khắc khó khăn đó, công tác tuyên truyền đã thực hiện đúng sự định hướng của Đảng, đáp ứng nhu cầu của thời cuộc. Việc tuyên truyền này không làm cho người dân mềm yếu và quy lụy, không lấy lòng người dân bằng những “giọt nước mắt đau thương”; mà trái lại, nó đã khích lệ tinh thần người dân luôn vui vẻ, lạc quan để đối mặt với khó khăn, thử thách bằng tinh thần “đường ra trận mùa này đẹp lắm”. Đây là điều chúng ta cần phải học để thực hiện công tác tuyên truyền trong bối cảnh hiện nay.

Hai là, một số cơ quan báo chí, đôi khi chỉ quan tâm đưa tin để đáp ứng nhu cầu thị hiếu tâm thường của một bộ phận người dân, làm ảnh hưởng không tốt tới tâm lý và ý thức của họ.

Đáp ứng nhu cầu tiếp cận thông tin của độc giả là điều mà các cơ quan truyền thông cần quan tâm thực hiện. Tuy nhiên, việc đưa tin truyền thông có trách nhiệm không đồng nghĩa với việc cung cấp mọi loại thông tin mà độc giả muốn, mà nên tập trung vào những tin cần thiết và có ích cho mỗi độc giả, song vẫn bảo đảm tính có ích cho xã hội. Nếu thông tin mà độc giả muốn đọc nhưng lại không có ích, thậm chí có thể kéo theo các hệ lụy cho xã hội, thì các cơ quan truyền thông cần phải tránh, không được đưa tin. Và ngược lại, cần sàng lọc và tập trung tuyên truyền, nhân rộng những thông tin vừa đáp ứng nhu cầu thị hiếu người đọc, vừa lan tỏa có ích cho xã hội.

Thực tiễn cho thấy, thị hiếu và nhu cầu tiếp cận thông tin của nhân dân hiện nay rất đa dạng. Trong đó, một bộ phận luôn tìm đọc những thông tin không chỉ bổ ích cho bản thân, mà còn có giá trị nhất định cho cộng đồng và đất nước; song ngược lại, một bộ phận

khác không nhỏ, nhất là nhóm trẻ, chỉ quan tâm đến những thông tin lạ, giật gân, “mới” nhằm thỏa mãn trí tò mò của mình. Tuy nhiên, vì mục tiêu câu View, câu Like, nên đa phần các thông tin này đều có giá trị không cao, khó kiểm soát, thậm chí là vô bổ, có tác hại tiêu cực không chỉ tới sự phát triển tâm lý và nhân cách của trẻ em, mà đôi khi còn ảnh hưởng tới văn hóa, đạo đức của xã hội.

Điều đáng tiếc là, một số cơ quan truyền thông vì chạy theo lợi ích trước mắt nên sẵn sàng tìm cách thu hút số lượng độc giả này bằng cách đưa các tin “lạ lẫm”, “giật gân”, “vô bổ”. Thực tế cho thấy, nhiều thông tin đánh nhau, chém giết, bạo lực, hiếp dâm; các sự kiện, hành vi, đời tư của các nghệ sĩ nổi tiếng tràn ngập các mặt báo; thậm chí, nhiều vụ việc còn được các bài viết xoáy vào đủ các chi tiết của vụ việc. Điều này không chỉ làm giảm dung lượng tin về những vấn đề hữu ích khác, mà còn thu hút giới trẻ quá nhiều vào các tin này, dẫn đến họ sẽ có ít thời gian hơn để quan tâm đến những tin tức hữu ích khác. Hơn nữa, khi tiếp xúc quá nhiều với các tin tức bạo lực, tiêu cực thì tâm lý trẻ em cũng sẽ bị ảnh hưởng, cho đó là điều bình thường và cũng dễ bắt chước, hành động theo. Những vụ bạo lực ở tuổi vị thành niên hiện nay là những minh chứng cho thực tế này.

Ba là, cấp trên lấy lòng cấp dưới, lãnh đạo lấy lòng nhân viên và người dân bằng những cách thức đi ngược lại sự phát triển chung của đơn vị và đất nước.

Trong hoạt động tại các cơ quan của hệ thống chính trị, lãnh đạo đơn vị quan tâm đến nhân viên và cấp dưới, quan tâm đến người dân nhằm khích lệ, động viên họ làm những điều có ích, phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của đơn vị và khả năng của cá nhân là điều rất cần khuyến khích. Tuy nhiên, cũng không ít những người đứng đầu đơn vị sẵn sàng bất chấp mọi cách thức để lấy lòng một bộ phận nhân viên và cấp dưới, thậm chí là dung túng, bao che cho cấp dưới làm những điều trái với quy định của pháp luật. Họ không dám phê bình cấp dưới, thậm chí là “tự hào” về việc trong nhiều năm

không kỷ luật ai, trong khi đó nhiều sai phạm của cấp dưới đã tồn tại trong thời gian dài.

Thực tế cho thấy, nhiều lãnh đạo đơn vị khi bị xử lý kỷ luật, thậm chí bị truy cứu trách nhiệm hình sự trong thời gian qua đều có biểu hiện nể nang, bao che cho cấp dưới, lấy lòng cấp dưới mà chấp nhận để cấp dưới thực hiện những hành vi trái pháp luật. Khi bị phát hiện và xử lý mới ân hận, song đã quá muộn để khắc phục¹.

Bốn là, trong giáo dục, quan tâm thực hiện chính sách vì lợi ích trước mắt nhằm đáp ứng nhu cầu không phù hợp của một bộ phận người dân, đi ngược sự phát triển.

Giáo dục là một ngành có phạm vi ảnh hưởng rộng lớn, tác động lâu dài tới sự phát triển của đất nước. Một nền giáo dục phát triển không chỉ là một nền giáo dục khoa học, hiện đại mà phải đáp ứng nhu cầu phát triển của bản thân mỗi cá nhân và nhu cầu phát triển chung của xã hội. Để đáp ứng nhu cầu phát triển chung của xã hội, ngành giáo dục cần phải xác định nội dung, chương trình phương pháp và hình thức giáo dục phù hợp, đồng thời, khuyến khích và định hướng nhu cầu người dân thực hiện nội dung chương trình đó. Nếu nhu cầu người dân không phù hợp với nhu cầu phát triển chung của xã hội (nhu cầu quá lớn dẫn đến dư thừa hoặc nhu cầu quá ít rất đến thiếu, thậm chí là những nhu cầu lệch lạc, chỉ muốn có bằng cấp mà không cần có trình độ) thì ngành giáo dục cần phải có những biện pháp định hướng, điều chỉnh để nhu cầu của người dân phản ánh đúng nhu cầu của xã hội.

Thực tế hiện nay, nhiều cơ sở đào tạo đang tìm mọi cách thu hút người học qua việc đáp ứng nhu cầu, thị hiếu của họ mà không quan tâm tới việc nhu cầu đó có phù hợp với xã hội hay không, dẫn đến tình trạng vừa thừa vừa thiếu trong đào tạo nguồn nhân lực hiện nay. Lĩnh vực nào mà có nhiều người theo học là nhiều cơ sở đào tạo sẵn sàng mở ngành và tuyển sinh, dù cho nguồn nhân lực của lĩnh vực này có dư thừa. Việc các trường đại học thi nhau mở các ngành đào tạo trong khối kinh tế, kinh doanh, quản lý, luật... là ví dụ điển hình.

Điều này đã được báo chí phản ánh rõ². Theo khảo sát năm 2024 tại TP.HCM, lĩnh vực công nghiệp chế biến, chế tạo cần 77.736 chỗ làm việc, chiếm 25,51% tổng nhu cầu nhân lực... Trong khi đó, hoạt động tài chính, ngân hàng và bảo hiểm cần 12.829 chỗ làm việc, marketing: cần 9.111 chỗ làm việc...”³, song trong đào tạo nguồn nhân lực đang có những bất cập nhất định, chỗ thừa, chỗ thiếu; lĩnh vực có nhu cầu lao động nhiều nhất lại không phải là lĩnh vực mà người học theo đuổi nhiều nhất. Điều này dẫn đến sự mất cân đối trong cơ cấu đào tạo nguồn nhân lực, làm lãng phí của cải vật chất của xã hội. Do vậy, để tạo ra sự cân bằng trong đào tạo và phát triển nguồn nhân lực, các cơ sở giáo dục đại học cần không chỉ quan tâm định hướng nhu cầu của người học mà còn phải chủ động điều chỉnh cơ cấu tuyển sinh của mình một cách phù hợp. Không chạy theo nhu cầu của người học để gia tăng tuyển sinh ở những lĩnh vực có nguy cơ dư thừa, đồng thời, cần có những biện pháp khuyến khích, thu hút người học vào những lĩnh vực mà xã hội đang rất cần hiện nay.

Một biểu hiện nữa trong chạy theo nhu cầu thị hiếu tầm thường của người dân trong giáo dục đó là nhiều cơ sở giáo dục sẵn sàng hạ thấp điều kiện tuyển sinh; đơn giản hóa quá trình đào tạo, tạo mọi điều kiện dễ dàng nhất cho người học; thậm chí bỏ qua cho người học khi họ vi phạm các quy chế trong giáo dục và đào tạo để cho họ có thể dễ dàng tốt nghiệp và có được bằng cấp mà người học muốn. Thực tế hiện nay cho thấy, có một bộ phận không nhỏ người học khi đến trường chỉ mong có bằng cấp mà không cần quan tâm tới trình độ. Do vậy, họ sẵn sàng tìm đến những cơ sở giáo dục dù chất lượng kém, uy tín thấp nhưng có thể dễ dàng tốt nghiệp và có bằng cấp. Nhiều cơ sở đào tạo sẵn sàng đáp ứng nhu cầu tầm thường này của người học, tạo ra một “cuộc đua xuống đáy” trong giáo dục và đào tạo. Đây chính là biểu hiện của tư tưởng dân túy, đang nổi lên mạnh mẽ trong giáo dục ở nước ta hiện nay. Điều này nếu kéo dài sẽ gây ra

những hệ lụy vô cùng lớn cho nền giáo dục và sự phát triển chung của đất nước.

Năm là, luôn thể hiện tinh thần vì dân bằng những yêu cầu, đòi hỏi cho người dân nhưng lại không quan tâm đến các nguồn lực và các điều kiện để thực hiện.

Đất nước ta đang phát triển, nhu cầu và mong muốn của người dân là rất lớn. Phản ánh đúng nguyện vọng của nhân dân và truyền tải nguyện vọng này đến các cơ quan chức năng để giải quyết là việc làm chính đáng và cần thiết. Song, việc nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của nhân dân và truyền tải nguyện vọng này đến các cơ quan chức năng cũng cần có tính chọn lọc và định hướng. Bởi lẽ, với điều kiện thực tế của Việt Nam hiện nay, việc giải quyết triệt để mọi nhu cầu của nhân dân là không thể, do còn thiếu các nguồn lực. Do vậy, các nhu cầu này phải được giải quyết từng bước, phù hợp với điều kiện thực tế của đất nước. Nhu cầu nào cần thiết và có khả năng thực hiện cần ưu tiên thực hiện trước, ngược lại, nhu cầu nào chưa cấp bách và chưa có khả năng thực hiện thì cần xem xét giải quyết sau. Tuy nhiên, một số cán bộ, một số cơ quan truyền thông, trong quá trình đưa tin, phản ánh nhu cầu, nguyện vọng của nhân dân đã không chú ý đến điều kiện thực hiện. Đây là sự thể hiện tư tưởng vì dân một cách thiếu thực tế, đồng thời, vừa làm khó cho cơ quan quản lý, vừa ít đem lại giá trị thiết thực. Ví như, việc đưa tin, phản ánh nhu cầu tăng thu nhập cho người lao động - nhu cầu chính đáng của họ, đồng thời cũng là trách nhiệm của các cơ quan quản lý trong việc đáp ứng nhu cầu của người dân. Song, việc tăng thu nhập cho người lao động phải gắn liền với tăng năng suất, chất lượng và hiệu quả của lao động. Khi năng suất, chất lượng lao động còn thấp thì rất khó tạo ra các nguồn lực cho việc tăng lương. Nếu cứ đòi hỏi tăng lương cho người lao động trong điều kiện không có các nguồn lực đáp ứng thì đó là sự đòi hỏi ảo tưởng, viển vông. Nếu ai đó biết đây là ảo tưởng nhưng vẫn thể hiện tinh thần “vì dân” bằng việc đưa ra những lời kêu gọi tăng lương, tăng thu nhập cho người lao động thì đó là “giả hiệu, mị dân”.

Và ở nước ta hiện nay, những cá nhân thể hiện tinh thần vì dân một cách “giả hiệu, mị dân” tuy không nhiều, song cũng không phải là không có.

2. Một số giải pháp đấu tranh, ngăn chặn những biểu hiện mới của tư tưởng dân túy trong đời sống Việt Nam hiện nay.

Những biểu hiện mới của tư tưởng dân túy ở Việt Nam hiện nay vẫn đang có xu hướng gia tăng và ngày càng ảnh hưởng tiêu cực trong đời sống xã hội nước ta. Nó dễ làm cho một bộ phận nhân dân hiểu lầm về những tư tưởng “vì dân” của những người có tư tưởng dân túy này. Nó cũng dễ dẫn dắt người dân theo đuổi những mong muốn và giá trị không phù hợp với sự phát triển của đất nước, qua đó gây cản trở, thậm chí phá hoại sự phát triển chung của đất nước. Do vậy, việc đấu tranh, ngăn chặn những biểu hiện tư tưởng dân túy mới này là việc làm cần thiết và cấp bách, và theo các giải pháp sau:

Thứ nhất, tăng cường công tác tuyên truyền để người dân nhận rõ, lên án mạnh mẽ và tránh xa các biểu hiện của tư tưởng dân túy mới.

Tư tưởng dân túy trong đời sống xã hội nước ta hiện nay, được biểu hiện qua nhiều hình thức rất tinh vi và khó nhận biết, thậm chí nó tồn tại dưới những vỏ bọc “vì dân”, “vì anh em”, “vì cơ quan, đơn vị”... Do vậy, tuyên truyền để người dân nhận rõ, lên án mạnh mẽ và tránh xa các biểu hiện của tư tưởng dân túy hiện nay là điều rất có ý nghĩa. Muốn vậy, trước hết cần tuyên truyền để người dân nhận rõ và xác định đúng đắn nhu cầu và mục tiêu phấn đấu của bản thân theo hướng vừa phù hợp với đặc điểm cá nhân, vừa đáp ứng được sự phát triển chung của đất nước. Không vì sự ích kỷ, hẹp hòi cá nhân mà theo đuổi những nhu cầu, lợi ích trước mắt để rồi vi phạm đến lợi ích chiến lược, lâu dài, vi phạm đến những lợi ích chung của xã hội. Hơn nữa, việc theo đuổi các mục tiêu không phù hợp cũng chính là mảnh đất màu mỡ cho những cá nhân, tổ chức thoái hóa, biến chất thể hiện hành động mang tư tưởng dân túy, mị dân. Một khi người dân đã xác định đúng đắn nhu cầu và mục tiêu

phấn đấu của mình thì nó sẽ góp phần phòng ngừa và ngăn chặn tư tưởng dân túy muốn lấy lòng người dân bằng việc đáp ứng nhu cầu trước mắt nhưng lại vi phạm đến những nhu cầu lâu dài, chiến lược của đất nước.

Cùng với việc nhận rõ và xác định đúng đắn nhu cầu và mục tiêu phấn đấu, cần tuyên truyền để người dân nhận rõ những hành vi của các cá nhân, tổ chức có thực sự vì dân hay không, hay chỉ là những hành vi “đánh bóng”, “khoa trương”, “hình thức”, thậm chí là “mị dân”; hiểu được những hành vi được coi là “vì dân”, “vì anh em”, “đơn vị” đó có thực sự cần thiết và mang đến những lợi ích lâu dài cho người dân, cho đơn vị và đất nước không? Hay chỉ là những hành vi đáp ứng nhu cầu nhất thời, nhưng lại ảnh hưởng đến tương lai đất nước, tương lai đơn vị và chính lợi ích của người dân. Nhận biết được điều này sẽ giúp người dân nhận ra được những cá nhân mang tư tưởng dân túy để ngăn ngừa và phòng tránh, đồng thời, biết được những cá nhân, tổ chức thực sự vì dân để ủng hộ.

Thứ hai, nâng cao chất lượng công tác định hướng tư tưởng trong truyền thông, loại bỏ kiểu tuyên truyền, đưa tin lấy lòng khán giả bằng những nội dung không phù hợp.

Truyền thông có vai trò rất quan trọng trong định hướng tư tưởng của người dân. Hoạt động truyền thông hiệu quả, với mục tiêu tích cực, sẽ góp phần ngăn chặn, phòng ngừa sự phát triển của tư tưởng dân túy trong đời sống xã hội. Để đảm bảo chất lượng công tác truyền thông, việc định hướng tư tưởng trong công tác truyền thông có vai trò rất quan trọng. Việc truyền thông nhằm đáp ứng nhu cầu tiếp cận thông tin của người dân nhưng đồng thời cũng phục vụ đắc lực cho sự lãnh đạo của Đảng và sự quản lý của Nhà nước. Hoạt động truyền thông vừa phải bảo đảm tính quần chúng, tính đảng và tính khoa học, đồng thời, thực hiện đúng các quy định của pháp luật. Đảm bảo tính quần chúng nhưng không được “theo đuôi quần chúng” mà cần phải định hướng và dẫn dắt quần chúng tiếp cận các nguồn thông tin bổ ích; không tuyên truyền,

đưa tin về những nhu cầu không lành mạnh, không phù hợp của một bộ phận quần chúng.

Cần vận dụng phương pháp luận duy vật biện chứng của chủ nghĩa Mác – Lênin, đó là ưu tiên tập trung tuyên truyền về những vấn đề có tính quyết định tới sự phát triển của xã hội, đó là quá trình lao động sản xuất tạo ra của cải vật chất của xã hội. Mọi hoạt động tuyên truyền, thông tin đến người dân phải khích lệ được tinh thần lao động sản xuất của người dân. Việc đưa tin phản ánh nhu cầu nguyện vọng của nhân dân phải dựa trên năng lực và điều kiện sản xuất có được, không đưa tin hoặc hạn chế đưa tin về những nhu cầu, đòi hỏi quá lớn mà năng lực thực tế không đáp ứng được hoặc chưa đáp ứng được đầy đủ. Để lao động sản xuất tốt, cần phát huy tinh thần học tập, nghiên cứu khoa học, đổi mới sáng tạo của người dân. Công tác tuyên truyền cũng cần nhấn mạnh đến những nội dung này, không đưa tin hoặc hạn chế đưa tin về những nội dung không giúp ích gì cho các mục tiêu trên.

Thứ ba, đấu tranh mạnh mẽ với những tiêu cực, nhất là những tiêu cực nảy sinh nhằm đáp ứng nhu cầu không chính đáng của một bộ phận nhân dân.

Những tiêu cực nảy sinh trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội chính là môi trường, điều kiện cho sự phát triển của tư tưởng dân túy. Khi những tiêu cực này được khắc phục, trình độ nhận thức của người dân được nâng lên, năng lực và trách nhiệm trong làm việc của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức và toàn thể nhân dân được nâng lên thì những tư tưởng dân túy sẽ không có điều kiện phát triển và dần bị đẩy lùi. Do vậy, cuộc đấu tranh chống những biểu hiện của tư tưởng dân túy ở nước ta hiện nay không thể tách rời với cuộc đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực. Bản thân những biểu hiện của tư tưởng dân túy cũng là những tiêu cực trong đời sống xã hội và cần loại bỏ. Nhưng khác với những tiêu cực khác, tiêu cực trong tư tưởng dân túy thường biểu hiện dưới dạng những hành vi “vì nhân dân”, vì bộ phận người này, hay người khác, nhưng thực chất là sự dung túng hoặc đáp ứng cho

những nhu cầu sai trái, không phù hợp của một bộ phận nhân dân. Do vậy, đấu tranh chống những tiêu cực trên sẽ là đòn đánh trực tiếp vào những biểu hiện của tư tưởng dân túy trong xã hội ta hiện nay.

3. Kết luận: Tư tưởng dân túy ở nước ta hiện nay tuy không tồn tại như một trào lưu tư tưởng, một phong trào chính trị rộng lớn, nhưng nó biểu hiện đa dạng với nhiều hình thức và có những tác động không nhỏ tới sự phát triển chung của xã hội Việt Nam. Hiện nay, nhiều hình thức, biểu hiện mới của tư tưởng dân túy đã và đang xuất hiện ở nước ta, và đang có những tác động tiêu cực đáng kể. Do vậy, đấu tranh, loại bỏ những biểu hiện dân túy nói chung, dân túy mới hiện nay nói riêng là việc làm thường xuyên và cấp thiết.

¹ Diễn hình như cựu Phó Chủ tịch UBND Thành phố Hồ Chí Minh Trần Vĩnh Tuyến, trong thời gian dài đã thực hiện những hành vi trái pháp luật, “vi phạm quy định về quản lý, sử dụng tài sản Nhà nước gây thất thoát, lãng phí” làm thiệt hại hàng trăm tỷ đồng cho nhà nước. Tại tòa, khi đại diện cơ quan công tố xác định lời khai của cựu Phó Chủ tịch này về việc ký quyết định trái pháp luật vì nể nang bị cáo Lê Tấn Hùng là có căn cứ chấp nhận. Nguồn: <https://nld.com.vn/phap-luat/loi-khai-ky-quyet-dinh-trai-phap-luat-vi-ne-nang-cua-ong-tran-vinh-tuyen-la-co-can-cu-chap-nhan-20211213101101936.htm>. Hay như trong vụ án thao túng đầu

thầu ở Sở Y tế Thành phố Cần Thơ, bị cáo Bùi Thị Lệ Phi (cựu Giám đốc Sở Y tế Thành phố Cần Thơ) đã từng khai trước tòa: “Nay chỉ vì một chút nể nang, không làm chủ được bản thân mình, bị cáo đã làm ảnh hưởng đến uy tín ngành, gia đình, bản thân...”. Nguồn: <https://nld.com.vn/phap-luat/vu-thao-tung-dau-thau-o-so-y-te-tp-can-tho-an-han-muon-mang-20230217221624475.htm>

² “Nhu cầu của người học trong 4-5 năm gần đây tại các ngành kinh doanh quản lý tăng vượt trội, chỉ tiêu tại các trường hầu như đạt 100% trong khi khối ngành khác thường thiếu chỉ tiêu. Các em có tâm lý là học các ngành khối kinh tế pháp luật sẽ nhẹ nhàng hơn nên chọn nhiều”. Xem: <https://thanhnien.vn/vi-sao-sinh-vien-khoi-nganh-kinh-te-chiem-so-luong-ap-dao-tai-nhieu-truong-dh-185240616225401858.htm>

³ Xem: <https://thanhnien.vn/vi-sao-sinh-vien-khoi-nganh-kinh-te-chiem-so-luong-ap-dao-tai-nhieu-truong-dh-185240616225401858.htm>